

INSPIRACJE 5

Szanowni Państwo!

Kolejna odsłona „Inspiracji” to zbiór nowych projektów, które udowadniają, jak uniwersalnym materiałem są cegły. Wykorzystywane od setek lat, pozostają synonimem ciągłości stylów architektonicznych: można je znaleźć zarówno w budowlach historycznych, jak i współczesnych. Jeszcze kilkanaście lat temu, kiedy na rynek materiałów budowlanych oferował głównie cegłę w odcieniach czerwieni, nikt nie przypuszczał, jakie możliwości stworzy klinkier w XXI wieku. Obecnie stosowane metody wypalania gliny umożliwiają uzyskanie materiałów o niespotykanej dotąd jakości i trwałości, w jakże szerokiej gamie kolorystycznej. Bogactwo kolorów, rozmiarów i faktur powierzchni sprawia, że klinkier świetnie sprawdzi się zarówno w projektach o tradycyjnej formie, jak i tych nowoczesnych, korzystających z chłodnych odcieni. Od wielu lat nowoczesne materiały ceramiczne cieszą się dużą popularnością i chętnie włączane są do atrakcyjnych koncepcji architektonicznych, takich jak kompleksy handlowo - rozrywkowe, biurowce, ośrodki sztuki oraz obiekty sportowe i przemysłowe.

W piątym wydaniu „Inspiracji” prezentujemy Państwu projekty zrealizowane w Belgii, Szwajcarii, Holandii oraz Polsce, które mimo różnego

przeznaczenia i stylu zostały wykonane z cegiel klinkierowych firmy Röben.

Centrum usługowe powstałe w przygranicznym szwajcarskim mieście Rheinfelden, wyróżnia się wyrazistą architekturą. Obiekt wzniesiono w technologii wielowarstwowej z cegły klinkierowej Röben EIFEL w wyjątkowym niebieskim odcieniu. Inwestycja prezentuje wspaniałe możliwości klinkieru, dzięki zestawieniu różnych odcieni cegły.

W przypadku połączenia architektury starych budynków z nowymi obiektami zadanie jest znacznie bardziej wymagające. Architekci w holenderskim Bremerhaven oraz w Warszawie musieli zmierzyć się z wieloma trudnościami, aby połączyć ze sobą dwa odmienne światy. O ile współczesna architektura z cegłą klinkierową w kolorze antracytu, szkłem i aluminiowymi elementami tworzy kontrast do historycznych budynków starej słuzy, o tyle budynek Ozonowania Pośredniego i Filtrów Węglowych MPWiK doskonale wpisuje się w zabudowę otoczenia najbliższej zabudowy, tworząc wrażenie, że obiekt był tam od zawsze. Dwie różne koncepcje na wzbogacenie starej architektury, w których główną rolę odgrywa klinkier.

Z kolei w Środzie Śląskiej, miejscowości położonej przy dużych złożach gliny, klinkier wykorzystano do budowy Średzkiego Parku Wodnego. Czerwona elewacja nawiązuje do zabytkowych zabudowań miasta. Zdecydowano się na nią ze względu na wysokie parametry techniczne, istotne w przypadku obiektów użyteczności publicznej, pozwalające w przyszłości ograniczyć wydatki związane z ogrzewaniem i konserwacją.

Tradycyjne materiały to nie tylko atrakcyjny wygląd, ale również wysoka technologia.

Spoglądając na Krakowską Szkołę Wyższą, widzimy imponujący kompleks zawierający w sobie współczesne trendy i architektoniczną tradycję. Na elewacji znajdziemy cegłę cieniowaną gładką Röben, zastosowaną nie tylko na fasadach i rzędach kolumn, ale także na ścianach sal wykładowych. Uniwersalność cegieł jest ich ogromną zaletą, pozwalającą na osiągnięcie spójności zewnętrznych i wewnętrznych części.

Modernistyczny kompleks trzech budynków gminnego centrum w Zwijndrecht, wykonano z efektywnego białego klinkieru Versailles wmurowanego w wiązaniu połówkowym. Dla podkreślenia różnorodnych funkcji budynku, wyraziste i urozmaicone formy geometryczne zestawiono z dużymi szklanymi płaszczyznami elewacji. Budynki przyciągają wzrok, dopełniając współczesny charakter najbliższej okolicy.

Różne style, przeznaczenie i charakter obiektów łączy jedno: zastosowany w nich materiał - cegły klinkierowe marki Röben. Przedstawione przez nas projekty pokazują, jak uniwersalnym są one materiałem. Sprawdzają się zarówno w tradycyjnych, jak i nowoczesnych realizacjach, a przy tym charakteryzują się wysokimi parametrami technicznymi. Dla wszystkich inwestorów szukających sposobu na wykreowanie wyjątkowego i unikalnego projektu, stworzyliśmy program Brick Design, umożliwiający zaprojektowanie niestandardowego klinkieru z niespotykaną dotąd fakturą.

Życzę Państwu przyjemnej lektury!

W śródziemnomorskim stylu

W numerze INSPIRACJE 5

Budowlane dwa światy

Pływalnia w klinkierowej oprawie

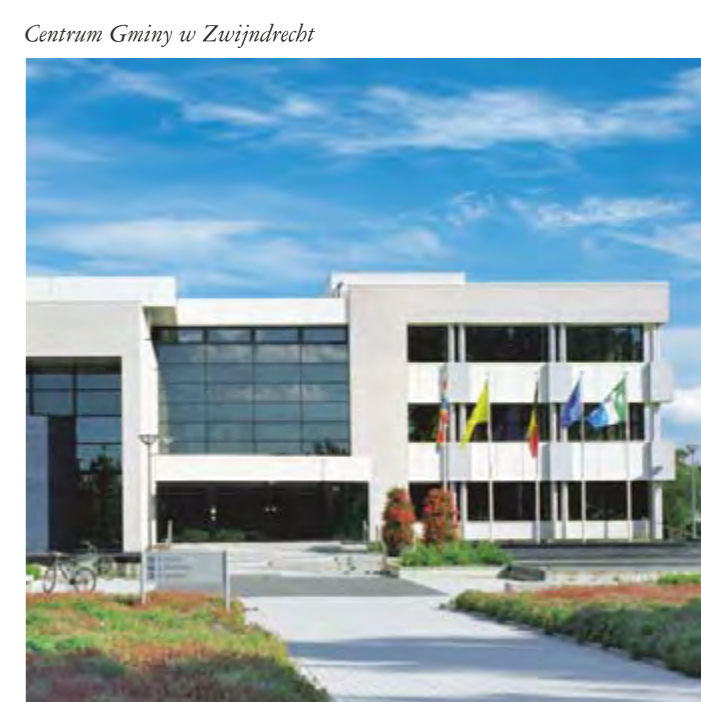
Wstęp	3
W śródziemnomorskim stylu Centrum usługowe B15	6
Pływalnia w klinkierowej oprawie Średzki Park Wodny	10
Krakowska Szkoła Wyższa	16
Budowlane dwa światy Nowa śluza w Bremerhaven	20
Sprostać wyzwaniu Budynek Ozonowania Pośredniego i Filtrów Węglowych MPWiK w Warszawie - wywiad z architektem Ryszardem Sobolewskim	24
Centrum Gminy w Zwijndrecht, Belgia	26
Brick-Design	30

Sprostać wyzwaniu

Krakowska Szkoła Wyższa

Centrum Gminy w Zwijndrecht

ZDJĘCIA:

Centrum Usługowe B15
foto ARMIN WENZEL, Sielenbach (D)
str. 6 - 9

Nowa śluza w Bremerhaven
foto PROFOTO Studio Zabn, Großenkneten
str. 20 - 23

Średzki Park Wodny
Środa Śląska
foto Przemek Piwoń, Wrocław
str. 10-15

MPWiK w Warszawie
foto Przemek Piwoń, Wrocław
str. 24 - 25

Krakowska Szkoła Wyższa
foto Przemek Piwoń, Wrocław
str. 16 - 19
foto Röben (makieta i wnętrze)
str. 18

Centrum Gminy w Zwijndrecht, Belgia
foto diephotodesigner.pl, Berlin
str. 26 - 29

OPRACOWANIE GRAFICZNE: Arch&Graph Design - Wrocław
WYDAWCA: Röben Polska Sp. z o.o. i Wspólnicy Sp. K. Środa Śląska

W śródziemnomorskim stylu

6

Dzięki zakrojonym na szeroką skalę inwestycjom, architektura państw centrum Europy nabiera rozmachu. Doskonałym przykładem realizacji kompleksowych planów urbanistycznych jest Rheinfelden koło Bazylei.

Projekt: Vogel Architekten
Rheinfelden (CH)

7

W tym szwajcarsko-niemieckim mieście granicznym w nadchodzących latach zainwestowanych zostanie ok. 600 milionów euro. Powstaną zarówno nowe budynki mieszkalne, jak i przemysłowe. Boom budowlany koncentruje się teraz w zachodniej części miasta, tzw. „Zähringerstadt Rheinfelden”. Na obrzeżach rozwijającej się kulturalnie i gospodarczo dzielnicy wzniesiono niedawno centrum usługowe B15, w którym mieści się m.in. nowa siedziba firmy Vogel Architekten, odpowiedzialnej za projekt budynku.

Dziedziniec w śródziemnomorskim stylu

Nowoczesny kompleks z wyrazistą architekturą nieprzypadkowo przyciąga wzrok przechodniów. Obiekt składa się z trzech brył, które różnią się wielkością i mają od dwóch do czterech kondygnacji. Poszczególne skrzydła zgrupowane są wokół centralnego dziedzińca, gdzie stworzono coś w rodzaju włoskiej piazza. To właśnie dziedziniec

wewnętrzny, będący swoistą oazą w krajobrazie miasta, nadaje centrum B15 wyjątkowego, śródziemnomorskiego stylu. Obok swojej rekreacyjnej funkcji, dziedziniec stanowi jednocześnie podstawę nowoczesnego konceptu zagospodarowania przestrzeni. Boczne przejścia na parter połączono z doskonale wkomponowanymi podcieniami.
- Zadaniem podcieni jest nie tylko zintegrowanie sąsiadujących z dziedzińcem powierzchni, ale także umożliwienie współpracownikom kontaktu i bezpośredniej komunikacji tak, by jeszcze efektywniej wykorzystać ich synergię, wspólne działania - opisuje pomysł architekt Rudolf Vogel.

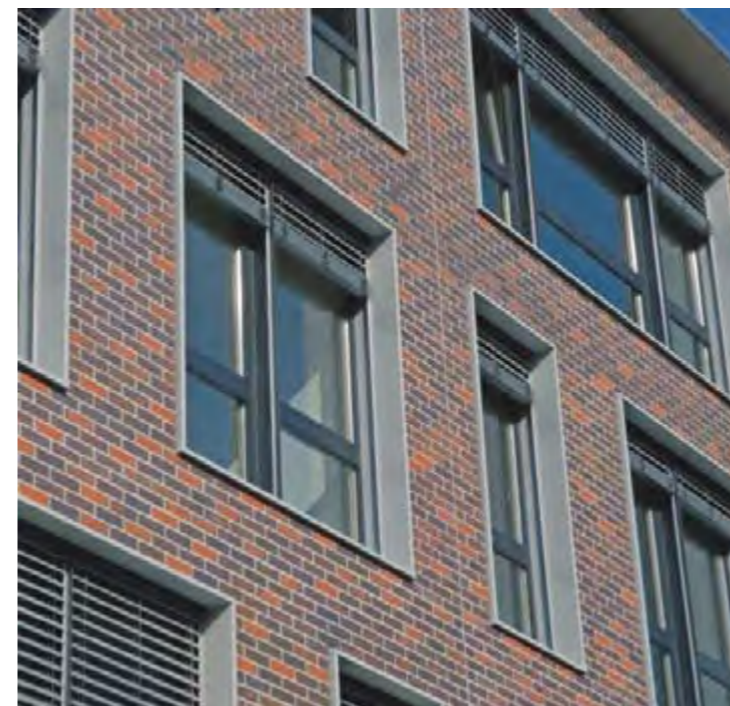
Więcej niż biura

Centrum B15 to jednak nie tylko wyjątkowy dziedziniec. Wnętrze obiektu o powierzchni ponad 8000 m² może pomieścić siedziby nawet 25 firm z najróżniejszych branż. Zastosowano w nim najlepsze współczesne rozwiązania, w tym ułatwiającą komunikację

nowatorski system zagospodarowania przestrzeni oraz podziemny garaż. Do dyspozycji wszystkich najemców powierzchni biurowych są także pomieszczenia wyposażone w sprzęt multimedialny, przydatny w czasie różnorodnych prezentacji, konferencji i podobnych okazji. Dodatkowo restauracja, centrum fitness, świetlica dla dzieci oraz pomieszczenie socjalne tworzą przyjazną atmosferę i sprawiają, że centrum B15 tętni życiem również „po godzinach”.

Energooszczędne rozwiązania

By zagwarantować w przyszłości korzystną pod względem ekonomicznym eksploatację budynku i jednocześnie podkreślić samodzielność oraz niezależność nowego centrum usługowego, kompleks wzniesiono w technologii wielowarstwowej. Zewnętrzną warstwę tworzy elewacja z klinkieru Röben EIFEL, pod którą znajduje się izolacja. Zgodnie ze szczegółowym planem realizacji działu technicznego Röben, wykorzystano ok. 100 000 cegieł

w formacie NF oraz specjalne nadproża okienne i złącza ze stali szlachetnej. Zastosowanie gotowych elementów budowlanych zminimalizowało ryzyko występowania mostków termicznych. To oraz inne rozwiązania obniżające zużycie energii, pozwoliły architektom bez problemu osiągnąć szwajcarski standard budownictwa energooszczędnego „Minergie”.

Wielofunkcyjna cegła

Cegła Röben EIFEL, którą zastosowano na elewacji, przyczynia się nie tylko do korzystnych parametrów termoizolacyjnych ścian. Klinkier wymurowany w wiązaniu wozówkowym i z jasnymi fugami, zestawiony z dużymi płaszczyznami okien, podkreśla elegancję oraz interesujący charakter współczesnej architektury centrum B15. Fasada stanowi również architektoniczny pomost między nowoczesnym centrum usługowym a sąsiadującym z nim starym browarem „Feldschlösschen”. Browar, uznawany za klejnot przemysłowej

architektury początków XX wieku, jest jednym z najbardziej znanych budynków miasta Rheinfelden.

Niepowtarzalny efekt końcowy dzięki kolorystyce

Kolorystyka budynku opiera się na koncepcji stworzonej przez architektów we współpracy z artystą Ettore Antonini. Projekt obejmuje zarówno obszary zewnętrzne, jak i ogólnodostępne pomieszczenia wewnątrz. Zgodnie z tą koncepcją, fasadę od strony ulicy wykonano z cegły klinkierowej Röben EIFEL w wyjątkowym odcieniu niebieskim cieniowanym. Wykańczając elewację dziedzińca architekci wykorzystali cementowo-włókniste panele w odcieniu rubinowym, które doskonale wpisały się w otaczającą kolorystykę. Dla twórców niejednolita barwa cegły klinkierowej jest nie tylko artystycznym akcentem, ale też analogią do pełnej koncepcji architektonicznej: „stworzyć harmonijną i przyjazną całość z różnorodnych części”.

Pływalnia w klinkierowej

10

oprawie

11

Środa Śląska to jedna z najstarszych miejscowości na Dolnym Śląsku. Położenie przy dużych złożach gliny oraz historyczne obiekty wzniesione z cegieł skłaniają do stosowania tego materiału także w nowych inwestycjach, czego przykładem jest oddany właśnie do użytku Śródki Park Wodny.

Projekt:
Pracownia Architektoniczna
Piotr Dominiczak i Mariusz Szczuraszek

Basen przy ul. Kilińskiego to dla mieszkańców Środy Śląskiej jedna z najbardziej wyczekiwanych inwestycji. Nie będą już musieli dojeżdżać kilkadziesiąt kilometrów do najbliższej pływalni, zyskali też interesujący obiekt w malowniczej i popularnej części miasta, tzw. „Kajakach”. Basen jest blisko związany z mieszkańcami także z tego względu, że na jego ukształtowanie miała wpływ m.in. historia Środy Śląskiej.

Cenna historia

Środa Śląska słynie przede wszystkim ze skarbu średzkiego, odkrytego w latach 80-tych. Odnalezione przez przypadek klejnoty koronne z okresu średniowiecza są uznawane za jedno z najcenniejszych, a przy tym najbardziej sensacyjnych, znalezisk XX wieku w Europie. Skarb średzki można dziś obejrzeć w starym ratuszu, który jest siedzibą Muzeum Regionalnego w Środzie Śląskiej. Przechowywa-

ne są tam niezwykle wartościowe eksponaty, a sam budynek stanowi cenny zabytek z ceglana fasadą. Wiele innych historycznych zabudowań również wzniesiono z cegły, w tym serce średzkiego rynku - kościół Św. Andrzeja (część elewacji ceglana, część - tynkowana) i położoną przy nim wieżę-dzwonnicę, a także obronne mury miejskie, dawny szpital (obecnie dom dziecka), kościół pod wezwaniem Św. Podwyższenia Krzyża czy zabytkowy zakład energetyczny. Właśnie do tych zabudowań z klasycznej cegły nawiązuje charakterem nowa pływalnia z klinkierową elewacją w czerwonym kolorze. O wyborze klinkieru zdecydowały także inne czynniki.

Klinkierowy skarb

- Wybierając materiał na elewację zwracaliśmy uwagę na parametry techniczne - chcieliśmy, żeby ściany posiadały wysoką termoizolacyjność, co pozwoli w przyszłości ograniczyć

wydatki związane z ogrzewaniem. Dlatego zdecydowaliśmy się na przegrodę trójwarstwową z elewacją z cegły klinkierowej - mówi Piotr Dominiczak z Pracowni Architektonicznej Piotr Dominiczak i Mariusz Szczuraszek, która zaprojektowała obiekt. Poza bardzo korzystnym współczynnikiem przenikania ciepła, cegły są trwałe, wytrzymałe i niezwykle odporne na wpływ różnych czynników zewnętrznych. Jest to ważna zaleta w przypadku obiektów użyteczności publicznej, ponieważ mniej trwałe materiały szybko wymagają remontu, który jest poważnym przedsięwzięciem administracyjno-logistycznym. Dla wyboru klinkieru nie bez znaczenia było też położenie przy dużym złożu gliny i bliskość zakładu produkcyjnego firmy Röben, którego cegły zastosowano na elewacji. - Oprócz tych bardziej bezpośrednich powodów, na naszą decyzję wpłynęła chęć nawiązania do tego, z czego słynie Środa Śląska, czyli skarbu średzkiego - opowiada Piotr Dominiczak.

- Klinkier, jako materiał szlachetny, długowieczny i wartościowy, może kojarzyć się ze skarbem. Inspiracją dla wykorzystania cegieł klinkierowych była również lokalizacja budynku. Jest on położony na wzgórzu, skąd rozciąga się widok na piękny teren rekreacyjny ze stawem.

- Ukształtowanie terenu sprawiło, że budynek jest usytuowany na spadku - opada w stronę jeziora. Zastosowanie naturalnego materiału, jakim jest wypalana z gliny cegła klinkierowa, pozwoliło nie tylko na skuteczne rozwiązanie problemów technicznych, ale także na nawiązanie do naturalnego krajobrazu - wyjaśnia Piotr

Dominiczak. - Cegła doskonale oddaje charakter związania obiektu z ziemią - dodaje.

W harmonii z otoczeniem

Położenie na zboczu przylegającym do zbiornika wodnego „Kajaki” miało wpływ na formę obiektu. - W kształtowaniu budynku istotnym elementem było dopasowanie jego architektury do rzeźby terenu - relacjonuje Piotr Dominiczak. - Na długości pływalni różnica poziomów wynosi ok. 3,2 m. Spowodowało to konieczność „schodkowej” lokalizacji pomieszczeń - dodaje architekt. Co więcej, północna część miasta, gdzie zlokalizowano basen, jest oddalona od przemysłowej

strefy Środy Śląskiej i stanowi przede wszystkim miejsce rekreacyjne.

- Plany zabudowy przewidują w tej dzielnicy zabudowę jednorodziną. Z tego względu nie chcieliśmy, żeby budynek pływalni zanadto wyróżniał się skalą - mówi Piotr Dominiczak. Aby basen nawiązywał do klimatu osiedla mieszkaniowego, zaprojektowano mocno rozczłonkowaną bryłę, w której ukryto funkcje o różnych stopniach nachylenia połaci (od płaskich po strome), a także o różnych kierunkach spadku. Dzięki temu pływalnia nie stanowi agresywnej dominanty w krajobrazie, nie przytłacza rozmiarem, tylko harmonijnie wpisuje się w krajobraz wzgórz i leżącego u jego stóp stawu.

Strona techniczna i materiałowa

Od strony formalnej basen w Środzie Śląskiej to trzykondygnacyjny budynek o łącznej powierzchni 3540,7 m² i kubaturze 12 950 m³. Obiekt wykonany jest w konstrukcji żelbetowej tradycyjnej, natomiast większość ścian wymurowano w technologii trójwarstwowej. Około 50 000 sztuk cegieł klinkierowych Melbourne czerwonych gładkich w formie NF zapewnia ścianie osłonowej trwałość i estetykę. Warstwę izolacyjną stanowi hydrofobizowana wełna mineralna o grubości 12 cm. O termoizolacyjności warstwy nośnej dbają natomiast ceramiczne pustaki poryzowane marki Röben o grubości 24 cm. Fragmenty fasady zajmują duże szklane okna, co nadaje jej lekkości i nowoczesności. Dachy strome pokryte są blachą tytanowo-cynkową, a płaskie - papą termoizgrzewalną.

Bogate wnętrze

Projektanci wykorzystali różnice poziomów dla uzyskania walorów przestrzennych bryły obiektu oraz jako atut w kształtowaniu wnętrza. Najlepiej widać to w przypadku hallu wejściowego, który faktycznie obejmuje dwa poziomy budynki. Nad wejściem umieszczono antresolę kawiarni -

przeszkłoną i od strony fasady, i od strony hallu. Znajduje się ona w najbardziej eksponowanym punkcie obiektu i z tego miejsca można podziwiać sielski krajobraz wokół pływalni, a także szerszą panoramę miasta. Dzięki przeszkleniom wewnętrznym, z wielu miejsc widać też halę basenową z najważniejszym w obiekcie basenem sportowym. Mieszkańcy Środy Śląskiej i okolicznych miejscowości mogą trenować na sześciu torach, w basenie o wymiarach 12,5 x 25 m i głębokości od 140 do 180 cm. Jeden tor na stałe zarezerwowany jest do nauki pływania, wyposażono go więc w pomosty wypływające. W czasie zawodów basen sportowy można podziwiać z wi-

downi, która ma ok. 165 miejsc siedzących. Na pływalni nie zabrakło również strefy rekreacyjnej, gdzie znajduje się mniejszy basen z gejerem, masażem, grota sztucznej fali i małą zjeżdżalnią. W obiekcie jest też duża zjeżdżalnia z rynną o długości 47 m. Dzieci mogą spędzać czas w brodziku, zaś na starszych czeka relaks w jacuzzi o wymiarach 2,25 x 2,25 m. Całości dopełniają pomieszczenia techniczne, pomieszczenia dla pracowników oraz szatnie, a także strefa fitness z zespołem saun i siłownią.

Krakowska Szkoła

Wyższa

W Krakowie, jednym z najważniejszych ośrodków akademickich Polski, jest 11 wyższych uczelni. Najmłodszą z nich, Krakowską Szkołę Wyższą im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, wyróżnia położony nad Wisłą nowoczesny kampus.

Projekt:
architekci - Krzysztof Kiendra (główny projektant), Adam Raczek, Marta Lipska, Marek Kaczor i Hubert Kolarczyk

Historia obiektu sięga początków nowego tysiąclecia, kiedy władze Krakowa poprosiły biuro A.P.A EKSPO o przygotowanie projektu, który poprawiłby zagospodarowanie przestrzeni oraz komunikację w części przemysłowej dzielnicy Zabłocie. Celem rewitalizacji tego dotąd niezbyt atrakcyjnego, choć ładnie położonego obszaru, była zmiana charakteru całej dzielnicy. Jeden z najważniejszych elementów tego przedsięwzięcia polegał na stworzeniu nowego kompleksu akademickiego. Autorami koncepcji są krakowscy architekci Krzysztof Kiendra (główny projektant) oraz Adam Raczek, Marta Lipska, Marek Kaczor oraz Hubert Kolarczyk.

Trzy etapy budowy, trzy strefy

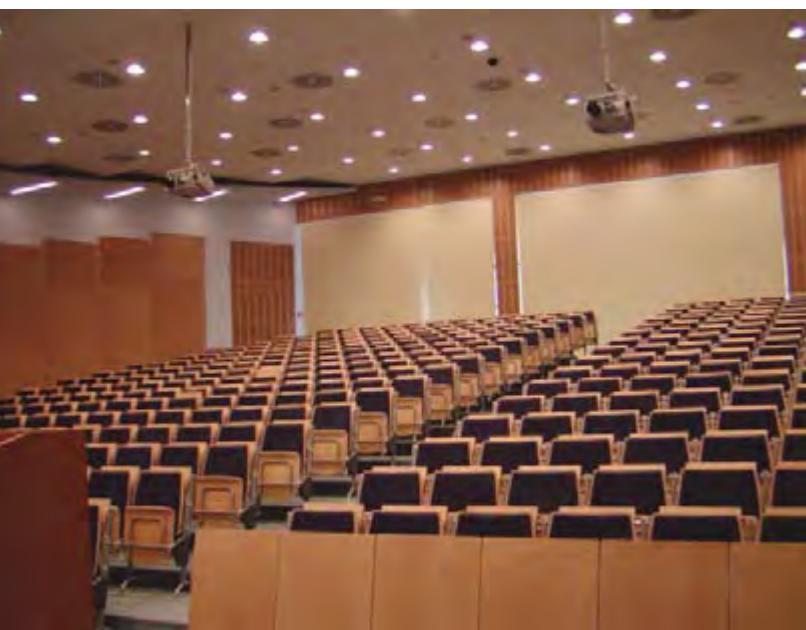
Imponujący kompleks obiektów o całkowitej powierzchni ponad 18 500 m² zrealizowano w trzech etapach. Zostały one ukończone odpowiednio w 2003, 2005 i 2008 r. W pierwszej fazie inwestycji

powstała główna część dydaktyczna, z salami wykładowymi, komputerowymi oraz biblioteką. W drugiej - przede wszystkim eliptyczne audytorium i dziekanat. Jako ostatnią wzniesiono bryłę przy brzegu Wisły, przypominającą kształtem falę, gdzie znajduje się kolejna biblioteka, akademik, pokoje administracji

uczelnia oraz stołówka. Z tego budynku zapewniono bezpośrednie przejście na bulwar nadwiślański. W oddanym już do użytku kompleksie można wyróżnić trzy strefy: strefę komunikacyjną z parkingiem i terenem zielonym, położoną najbliżej ruchliwej ulicy, centralnie zlokalizowaną strefę nauki z pawilonami dydaktycznymi oraz strefę wypoczynku, oddzieloną pasmem drzew od bulwaru spacerowego nad brzegiem Wisły.

Nowoczesność w duchu tradycji

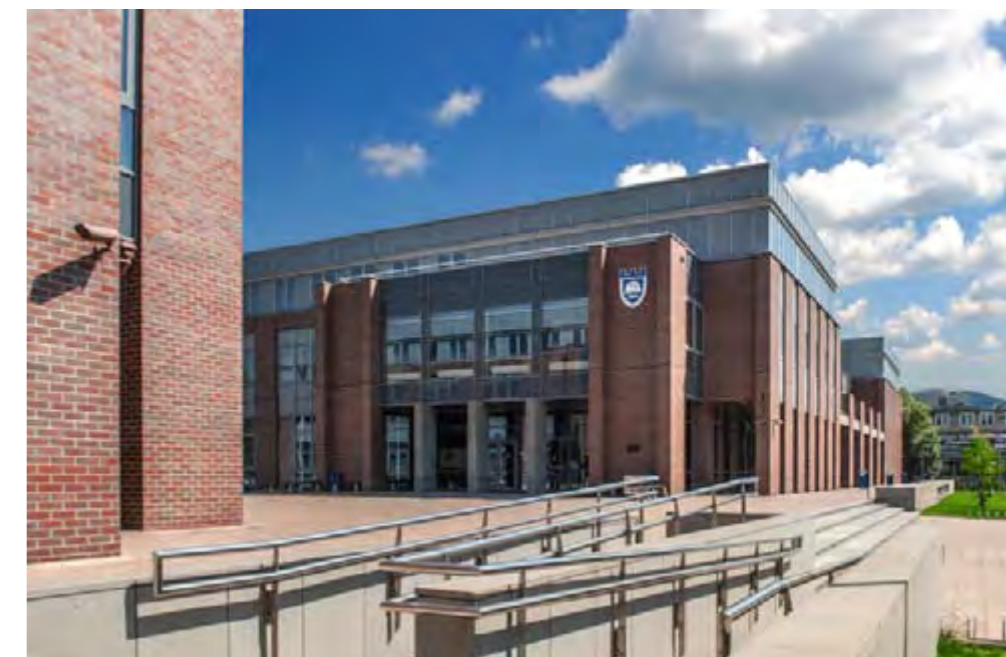
W ten sposób powstał nowoczesny kompleks, który odmienił oblicze okolicy mostu Kotlarskiego. W ukształtowaniu kampusu uwagę zwraca przede wszystkim harmonijne połączenie współczesnych trendów z architektoniczną tradycją. Pawilony dydaktyczne są skomponowane z naprzemiennie ułożonych płaszczyzn klinkieru i szkła. Ciekawy kontrast z tymi prostopadłościennymi budynkami tworzą eliptyczne amfiteatry mieszczące największe sale wykładowe. Na elewacji w całym kompleksie od początku przewidziany był klinkier. Wybrano cegłę cieniowaną gładką marki Röben. Jest ona zastosowana nie tylko na fasadach i rzędach kolumn - ściany w salach wykładowych również częściowo wykończone są klinkierem. Warto też zwrócić uwagę na klinkierowe szczegóły elewacji, m.in. dekoracyjne reliefy.

18

19

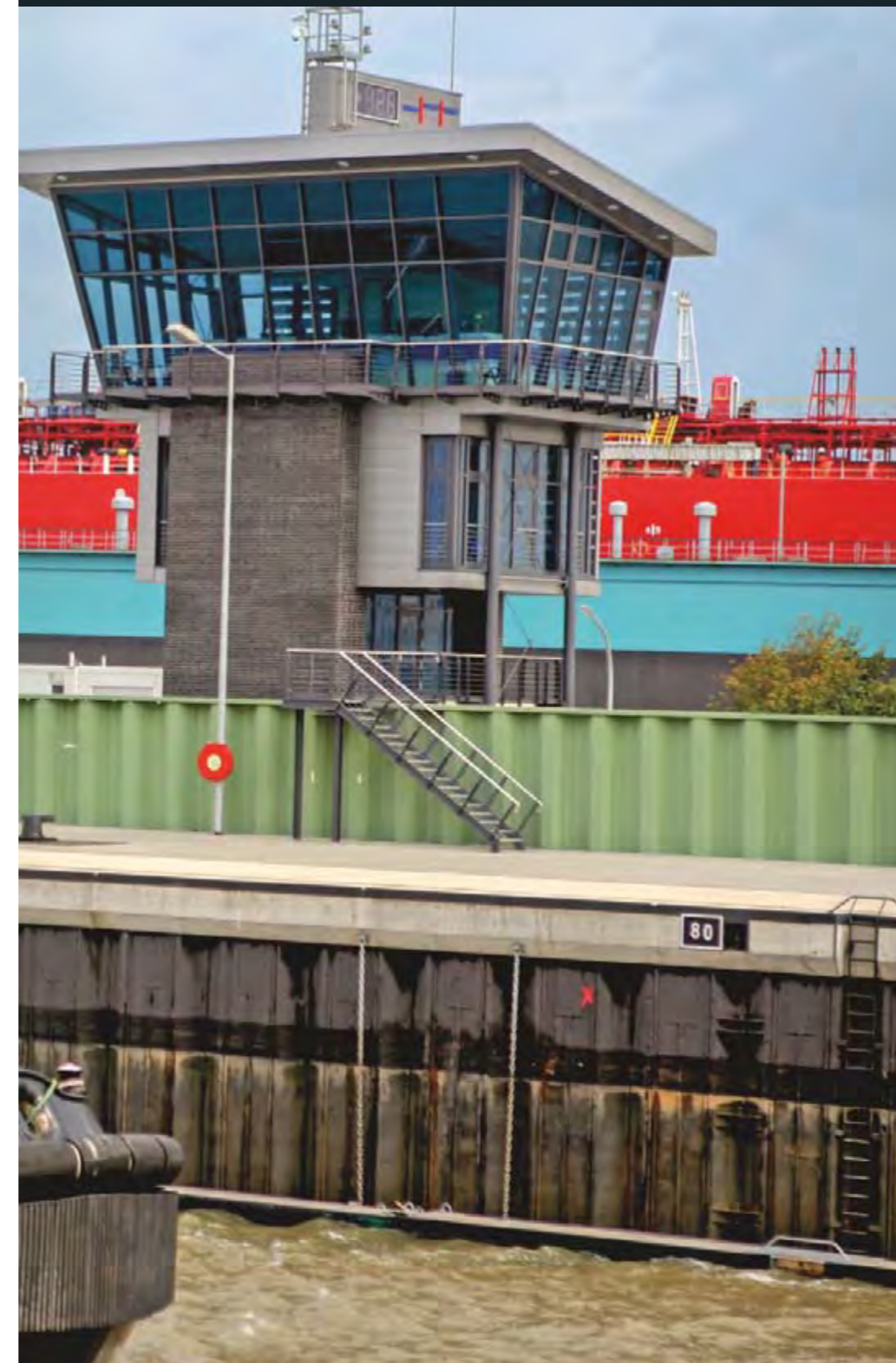
Siła prostoty

Kompleks obiektów należących do krakowskiej uczelni został zaprojektowany z rozmachem, ale jednocześnie jest zdefiniowany poprzez użytkowe przeznaczenie i funkcję edukacyjną. Efekt wyważonej prostoty osiągnięto dzięki oszczędności formy i detalu, co przejawia się m.in. w tym, że na elewacjach zastosowano tylko cztery materiały budowlane - klinkier, przeszklenia, elementy aluminiowe w okolicy okien i dachu oraz piaskowiec w części cokołowej. Inspiracją dla projektantów było dziewiętnastowieczne Collegium Novum Uniwersytetu Jagiellońskiego, jeden z najsłynniejszych obiektów akademickich. Kampus Krakowskiej Szkoły Wyższej nawiązuje do architektury Collegium Novum przede wszystkim poprzez kształt głównego wejścia oraz wykorzystanie cegły na elewacji. Wybrana przez architekta Krzysztofa Kiendrę klinkierowa cegła cieniowana marki Röben, ze

swoim nieregularnym zabarwieniem, oddaje charakter akademii, a dziś stanowi znak rozpoznawczy kampusu.

Nagrodzona koncepcja

Zastosowane materiały i rozwiązania sprawiły, że kampus Krakowskiej Szkoły Wyższej nie tylko nawiązuje do najlepszych tradycji krakowskiej architektury, ale także zdobi nadwiślańską część dzielnicy Zabłocie. Kompleks dotykający z jednej strony bulwarów zieleni zakola Wisły, z drugiej industrialnej architektury węzła komunikacyjnego i trasy szybkiego ruchu przyczynił się do podniesienia walorów estetycznych tego miejsca. Trafny pomysł na zagospodarowanie przestrzeni został doceniony: Krakowska Szkoła Wyższa otrzymała w 2004 roku prestiżowy tytuł Budowla Roku, a w 2005 r. wyróżnienie Najlepsza Realizacja Roku w Krakowie.

Budowlane dwa światy

Projekt: Architekt
Wolfgang Ehlers

Połączenie architektury starych budynków z nowymi obiektami nigdy nie jest zadaniem prostym, jednak w przypadku projektu w Bremerhaven można powiedzieć, że efekt przeszedł najsmielsze oczekiwania. W jednym miejscu widzimy przykład historii architektury, która sięga 100 lat wstecz, jak również spogląda co najmniej 80 lat w przyszłość.

Każdego roku ponad 1000 statków z około 1,6 milionami aut na pokładzie przekracza śluzę w Bremerhaven, by dotrzeć do urzędzeń przeładunkowych w porcie śródlądowym. Od wielu lat stara śluza zwana cesarską nie mogła sprostać wymogom żeglugi morskiej, a duże frachtowce były zmuszone do korzystania ze śluzy północnej, tracąc mnóstwo czasu i wykonując zupełnie niepotrzebne manewry, by wpłynąć do cesarskiego portu. Ciągłość pracy zagwarantować mogło jedynie powstanie w porcie drugiej dużej śluzy, co udało się przy nakładzie inwestycyjnym 233 milionów euro. Nowa śluza ma długość 305 m, szerokość 55 m i głębokość 13 m.

Z historią u boku

Jako pierwszy transatlantycki statek, 23 sierpnia 1897r., przez nowo wybudowaną śluzę cesarską przepłynął śrubowiec parowy „Bremen” należący do północnoniemieckiego towarzystwa żeglownego Lloyd (NDL). Bardzo nowoczesny, jak na ówczesne czasy, ucieleśniał dokładnie taki typ statku, dla którego zbudowano śluzę, która pod koniec XIX wieku była największą budowlą tego rodzaju na świecie. Z dawnych urzędzeń pozostały stara kotłownia i świecące znaki nawigacyjne. Obydwa obiekty znalazły się pod ochroną konserwatora zabytków.

Krok ku nowoczesności

Obok dawnej architektury postawiono nowe budowle - sterownię oraz dwa budynki przy wejściu do śluzy, jak również przy wyjściu z niej, które reprezentują współczesną stylistykę architektoniczną. Budynek przy wejściu do śluzy oraz sterownia stoją w bezpośrednim sąsiedztwie byłej kotłowni. Znakiem rozpoznawczym sterowni są dwie wysokie na 12 i 15 m klinkierowe ściany ze szklanymi elementami. Całość podzielona została szarym elementem konstrukcji, na którym wyświetlane są dane nawigacyjne, nazwa zarządcy śluzy czy też informacje o stanie wody. Przy obydwu bramach, czyli przy wlocie do śluzy i przy wyjściu z niej, wzniesiono budynki uzupełniające, gdzie znajdują się między

innymi pomieszczenia techniczne. W dolnej części obydwu budynków, ok. 3,5m nad poziomem morza, umieszczono urządzenia techniki napędowej maszyn.

Doświadczenie wzięło górę

Nowoczesna architektura z cegłą klinkierową w kolorze antracytu, szkłem i aluminium tworzy kontrast do historycznych budynków. Wybór spośród możliwych do wykorzysta-

tania materiałów był żmudny i trudny. Warunki techniczne, uwzględnienie ochrony zabytków, charakterystyczny dla regionu rodzaj materiałów budowlanych i wymuszona położeniem wytrzymałość na działanie wody morskiej wszystkich materiałów budowlanych to kryteria, które musiały zostać spełnione. Niezwykle istotne było, by powstałe budowle były bardzo trwałe, o żywotności co najmniej 80 lat i charakteryzowały się w przyszłości niskimi kosztami eksplo-

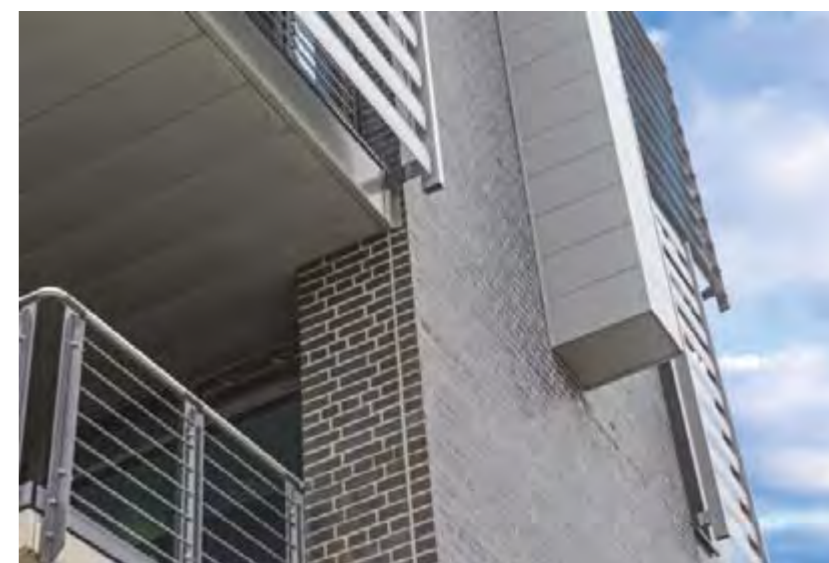

atacji. Na podstawie przedstawionych wymogów zapadła decyzja o położeniu na elewacji cegły klinkierowej. Dobre doświadczenia z tym materiałem, wyniesione z renowacji historycznych budowli i budowy nowoczesnych obiektów na terenie portu przy otwartej w 2005 roku śluzie dla łódek sportowych, która położona jest około 1000 m na południe od śluzy cesarskiej i pokryta klinkierem Röben, przypieczętowały podjęcie decyzji o użyciu właśnie tego materiału. Cegła klinkierowa daje różne możliwości w kwestii wyboru koloru, jak i formy dla tradycyjnej i nowoczesnej architektury.

Nowa śluza

Porównywanie produktów pomogło w wyborze ciemnej cegły klinkierowej Röben Cambridge. Podział powierzchni osiągnięto dzięki pasmom z jasnego, perlwobiałego klinkieru ceramicznego Oslo, dla którego zastosowano

szarą fugę. Klinkier wmurowano w tzw. wiązaniu amerykańskim, które podobne jest do wiązania krzyżowego, z tą tylko różnicą, że za warstwą główkową następują 4 warstwy wozówkowe. Nad drzwiami, oknami i technicznymi otworami zastosowano gotowe nadproża firmy Röben. Do ich wyprodukowania zastosowano elastyczną fugę, która gwarantuje precyzyjne dopasowanie gotowych elementów budowlanych. Nowa śluza cesarska jest obecnie jednym z największych projektów śluz w Europie i może przyjmować największe transportowce świata, zapewniając tym samym bezpieczną przyszłość portowemu miastu Bremerhaven.

Sprostac' wyzwaniu

Ryszard Sobolewski - architekt, absolwent wydziału architektury Politechniki Warszawskiej i Uniwersytetu Technicznego w Monachium, stypendysta fundacji im. Aleksandra von Humboldta wspierającej międzynarodową współpracę między naukowcami oraz prowadzący wykłady na wielu uczelniach w USA i Francji. Założyciel Pracowni Architektonicznej Dorjon International.

W 2000 roku laureat nagrody „Budowa Roku” przyznawanej przez Polski Związek Inżynierów i Techników Budownictwa w kategorii Budownictwo przemysłowe za Stację Wodociągową w Strumieniu k. Poznania, twórcza m.in. projektów 10 Zdrójów Wód Oligoceńskich w Warszawie, budynku studni miejskiej w Warszawie, warszawskich biurowców dla Stołecznego Przedsiębiorstwa Energetyki Ciepłej, domów jednorodzinnych w Starej Miłosnej i Wawrze w Warszawie oraz wielu stacji wodociągowych na terenie kraju.

Röben: Stworzenie tak trudnego i istotnego dla życia mieszkańców stolicy obiektu było z pewnością nie lada wyzwaniem. Z jakimi problemami spotkał się Pan w czasie projektowania Budynku Ozonowania Pośredniego i Filtrów Węglowych?

arch. Ryszard Sobolewski: *Problemem był przede wszystkim krótki czas realizacji. Wymuszało to szybkość podejmowania decyzji. Nie było miejsca na popełnienie jakiegokolwiek błędu, a stres jaki towarzyszył temu przedsięwzięciu był ogromny. W całym procesie niezwykle istotne było nawiązanie do istniejącej już zabudowy Zakładu Wodociągu Centralnego, powstałego w XIX wieku i znajdującego się obecnie pod opieką konserwatora zabytków, przy jednoczesnym uwzględnieniu faktu bezpośredniego kontaktu ze śródmiejską architekturą mieszkaniową połowy XX wieku.*

R.: Wpisanie nowego obiektu warszawskiego Miejskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji w otoczenie budynków mających różne przeznaczenie nie było zadaniem łatwym.

R.S.: Z tego względu jednym z podstawowych założeń był niemodernistyczny charakter projektowanej części kompleksu wodociągów. Projekt nawiązuje do zabytkowych obiektów, twórczo przetwarza historyczne wzorce, a przy tym nie posiada typowych cech utilitaryzmu architektury przemysłowej.

R.: Na charakter obiektu z pewnością miało też wpływ jego niecodzienne położenie.

R.S.: To prawda. Obecnie obiekty wodociągowe wznoszone są głównie na przedmieściach, tymczasem Budynek Ozonowania Pośredniego i Filtrów Węglowych znajduje się

w ścisłym centrum Warszawy na bardzo wartościowej i pięknie położonej działce, otoczony ważnymi dla miasta ulicami – Koszykową, Filtrową, Krzywickiego oraz Raszyńską.

R.: Śródmiejska lokalizacja budynku oraz bezpośrednie sąsiedztwo zabytkowego i unikalnego zespołu filtrów Lindley'owskich wymagały zastosowania nietypowych elementów wykończenia elewacji?

R.S.: Aby nawiązać do wcześniejszej zabytkowej zabudowy, budynek obłożono czerwoną spoinowaną cegłą klinkierową, zaś wybrane elementy architektoniczne, takie jak zwieńczenia okien oraz cokoly, zostały wykończone piaskowcem. Całość dopełniła stylowa słusarka okienna.

R.: Co sprawiło, że zdecydowano się na materiały firmy Röben?

R.S.: Zdecydowaliśmy się na cegłę tej marki przede wszystkim dlatego, że Röben był jedynym producentem klinkieru, który obiecał nam wykonanie specjalnego detalu - kłinców z dokładnie tego samego materiału, a więc w identycznym kolorze, jak cegły elewacyjne. Bardzo nam na tym zależało, ponieważ półokrągłe formy stanowią ważny element fasady. Kłince przygotowane specjalnie na potrzeby tego projektu wykorzystaliśmy na łukach arkad przykrywających blisko trzymetrowej szerokości bramy i wejścia. Razem było ich około 1600 sztuk.

R.: Nie zapomniano także o otoczeniu budynku, wokół jest niezwykle zielono.

R.S.: Budynek o powierzchni ponad 12,5 tys. m² jest w dużej mierze pokryty i otoczony zielenią, która jest integralną częścią ogólnej koncepcji zabudowy. Jest to nawiązanie do dziewiętnastowiecznych tradycji, kiedy terenowi Wodociągu Centralnego nadano charakter parkowy. W ten sposób, ogromne bryły i elementy pozabawione okien nie stwarzają wrażenia zbyt masywnych. Dodatkowo całość umiejętnie oskarpowano. Na dachu obiektu powstał zielony ogród o bardzo dużej powierzchni, wyposażony w siedziska, ścieżki i inne elementy charakterystyczne dla terenów zieleni miejskiej. Wszystko to doskonale komponuje się z czerwoną barwą elewacji wykonaną z cegły klinkierowej Melbourne firmy Röben.

R.: Wnętrze budynku nawiązuje do tego, co widzimy na zewnątrz, wszystko się ze sobą uzupełnia.

R.S.: Wykończenie jest zróżnicowane, ze względu na wachlarz zastosowań i funkcji pomieszczeń. Wejście główne jest wykonane z cegieł klinkierowych. Wchodząc do środka, na ścianach również zastajemy klinkier, podobnie jak w przypadku reprezentacyjnych wnętrz oraz klatek schodowych. To daje poczucie harmonii i ciągłości, pełniąc także istotną funkcję estetyczną. W ten sposób udało nam się nadać pomieszczeniom przyjaznego i eleganckiego klimatu, kryjąc współczesne betonowe konstrukcje.

R.: Niezbędne w całym procesie projektowania było spełnienie wszystkich wymogów technologicznych związanych z pełnią funkcją. Jak to się udało?

R.S.: Trójdzielna kompozycja kompleksu została podporządkowana funkcjom, jakie pełni budynek. Przepływ wody został ściśle określony przez technologów, zgodnie z zasadami hydrostatyki. Cały kompleks musiał też pomieścić w sobie niewyobrażalną liczbę maszyn, rozwiązaniach technologicznych i zbiorników. Zależało nam także na nadaniu bryłom ciekawego i możliwie lekkiego wyglądu. Dzięki temu, obiekt nie robi wrażenia ciężkiego, jest nieagresywny, pasujący do architektury Starych Filtrów, a jednocześnie w pełni funkcjonalny i nowoczesny.

Inwestycja zakończona w 2010 r. polegała na rozbudowaniu istniejącego ciągu technologicznego o dwa nowe zespoły urządzeń: ozonowania pośredniego i filtracji na węglu aktywnym. Zrealizowano ją w ramach Projektu „Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków w Warszawie” współfinansowanego ze środków Funduszu Spójności. Prace projektowe wykonała Pracownia Architektoniczna Dorjon International. Efektem inwestycji jest wysoka i stabilna jakość wody oraz poprawa jej walorów smakowych i zapachowych, która odczuwalna jest przez ponad połowę mieszkańców lewobrzeżnej Warszawy.

Stworzenie nowego Budynku Ozonowania Pośredniego i Filtrów Węglowych MPWiK w Warszawie było ogromnym wyzwaniem, ze względu na skalę i rolę, jaką obiekt odgrywa dla większości mieszkańców stolicy. O wyzwaniach, jakie pojawiły się podczas procesu projektowania oraz problemach, którym należało sprostać, rozmawialiśmy z Ryszardem Sobolewskim, architektem, założycielem Pracowni Architektonicznej Dorjon International, który jako pierwszy został wyróżniony statuetką firmy Röben dla autora projektu architektonicznego wykorzystującego produkty tej marki w sposób twórczy i uwypuklający założenia projektowe.

Centrum Gminy w Zwijndrecht, Belgia

Architekci: Grontmij Bouw, Bruksela

Widok główny centrum gminy. Po lewej stronie biblioteka, w środku foyer, a po prawej stronie kompleks administracyjny.

Sankt Peter Ording to niewielka letniskowa miejscowość nad Morzem Północnym. Dzięki trafnej inwestycji centralny deptak miasteczka pokrywa wyjątkowa ceramiczna cegła brukowa, która świetnie wpasowała się w estetykę kurortu.

Biblioteka z jedną z dwóch półokrągłych rotund.

Belgijskie miasto Antwerpia to miejsce kontrastów. Obok słynnej dzielnicy diamentów i średnio-wiecznego centrum pełnego historycznych zabytków, najbardziej znanym miejscem tej liczącej około 475.000 mieszkańców metropolii, jest ogromny port kontenerowy. Równie spokojne wrażenie sprawia oddalone jedynie o kilka kilometrów na zachód, położone nad rzeką Schelde, małe miasto Zwijndrecht. To tu kilka lat temu oddano do użytku jeden z ważniejszych budynków - nowe centrum gminne.

W budynku, położonym w bezpośrednim sąsiedztwie miejscowego boiska, mieszczą się poszczególne działy administracyjne gminy, które wcześniej znajdowały się w różnych miejscach Zwijndrecht. W nowym centrum gminnym znalazła się także przestrzeń na bibliotekę oraz salę imprez. 18 tysięcy mieszkańców zyskało otwarte i przyjazne miejsce spotkań. Brukselskie biuro architektoniczne Grontmij, któremu zlecono wykonanie projektu, zaplanowa-

ło, zgodnie z życzeniem gminy, powstanie modernistycznego kompleksu budynków. Miejsca, które przyciąga uwagę jasnym i przejrzystym podziałem, wykonanym z jednolitych materiałów budowlanych. Nowe centrum, składające się z 3 samodzielnych jednostek, mieści się w 3 oddzielnych budynkach. Wszystkie wykończono efektywnym, białym klinkierem. Gminne biura mieszczą się w południowo-zachodniej części terenu. W cztero-piętrowym budynku zastosowano poziome, gotowe elementy okienne. Imponujące foyer oraz hala imprez połączona została z częścią główną budynku, atrakcyjnym, oszklonym traktem. W północnej części terenu stanął budynek biblioteki, ozdobiony dwoma, półokrągłymi rotundami.

„Dzięki temu projektowi, w gminie powstało atrakcyjne miejsce spotkań dla mieszkańców, które jednocześnie jest jej świetną wizytówką” - mówi kierownik projektu Frans Ridder. Aby połączyć różnorodne funkcje budynków, zestawiono wyraziste

i urozmaicone ostre formy geometryczne z dużymi szklanymi płaszczyznami na elewacji. Umieszczone w południowo-wschodniej i północno-zachodniej części elewacji rotundy, celowo nawiązują do antycznego amfiteatru. Tworzą nie tylko płynne przejście między wewnętrzną, a zewnętrzną stroną budynku, ale są również symbolem procesów komunikacyjnych, wspólnych spotkań i rozmów. Biorąc pod uwagę architektoniczny koncept oraz wybór odpowiedniego klinkieru na zewnętrzną elewację, architekci postawili na jakość. Wspólnie z przedstawicielami gminy postanowiono zastosować klinkier ceramiczny VERSAILLES w formie 190 x 90 x 90 mm. Wmurowany w wiązaniu połówkowym jasny klinkier ceramiczny, łączy w całość trzy odrębne jednostki nowego centrum gminnego, czym jeszcze bardziej podkreśla styl całego kompleksu. Wyjątkiem są dwie rotundy, do wykonania których architekci wybrali ciemno-

niebieski klinkier ceramiczny. Dzięki temu uzyskali efektowny kontrast do reszty elewacji. Kropkę nad „i” stanowi umieszczona tuż przed rotundami, stalowa rzeźba: „Era”, autorstwa znanej belgijskiej artystki Liliane Vertessen.

Brick-Design

BRICK-DESIGN®
by Röben

BRICK-DESIGN® to prosta idea: pomysł jest początkiem. Początkiem stworzenia wyjątkowego i unikalnego klinkieru. Odwracamy porządek rzeczy - zamiast skupiać się na dopasowaniu dostępnych na rynku produktów do swojego pomysłu, możesz stworzyć własny będący jego rozwinięciem i urzeczywistnieniem. „Nawet zwykła cegła chce być czymś” (Louis Kahn). Otwieramy nową, twórczą przestrzeń dla architektury z cegły.

Program BRICK-DESIGN® to przedsięwzięcie, którego pomysłodawcą jest dział techniczny niemieckiej centrali firmy Röben. Tam też ma miejsce proces projektowo-wdrożeniowy, którego efektem jest klinkier realizujący indywidualną, kreatywną wizję projektanta i pozwalający stworzyć niestandardowe rozwiązania elewacyjne. Kampania promująca BRICK-DESIGN® otrzymała prestiżową nagrodę Red Dot.

„BRICK-DESIGN® - pomysł to początek” jest dla kreatywnych, szukających wizjonerskich rozwiązań architektów doskonałą okazją do tego, by zerwać z dotychczasowym, jakże tradycyjnym wizerunkiem klinkieru i zaprezentować go w nowej odsłonie, tworząc np. zupełnie nietypową, oryginalną teksturę cegły.

Przykładem może być klinkier o fakturze skóry krokodyla - cegła, której błyszcząca powierzchnia odzwierciedla jej strukturę. Pomysł opierał się początkowo na symulacji komputerowej, ale przy wykorzystaniu potencjału twórczego architektów i technologów produkcji udało się go urzeczywistnić.

Proces powstawania klinkieru o teksturze skóry krokodyla pokazuje, jak firma Röben wcieliła teorię w praktykę. Aby wytłoczyć teksturę w miękkiej glinie, użyto tzw. „rolek odkształcających” z Atelier Hartenfels w Ransbach-Baumbach/Westertal. Właściciel atelier - Markus Hartenfels stworzył w tym celu specjalną rolękę o charakterystycznej strukturze krokodylej skóry.

Za produkcję cegieł odpowiedzialny jest Andreas Andernach, który pracuje w zakładzie w niemieckim Bannberscheid. To dzięki jego zaangażowaniu powstała ta wyjątkowa cegła - wyprodukowana z wysokowartościowej gliny, o typowej dla firmy Röben jakości.

Oczywiste różnice pomiędzy miękką skórą a cegłą o niebywalej twardości spotykają się we wspólnym punkcie, jakim jest realizacja projektu. Czy to nie najlepsza zachęta, by tworzyć kolejne, nawet najbardziej nieoczekiwane i zaskakujące koncepcje i realizować je w ramach projektu BRICK-DESIGN®?

30

31

*Nawet zwykła cegła
chce być czymś*
Louis Kahn

Röben
CERAMIKA BUDOWLANA

WWW.ROBEN.PL

f WWW.FACEBOOK.COM/ROBEN.POLSKA

Chcesz wiedzieć
więcej na temat
Brick Design?
Zajrzyj tutaj:

